

С. О. Іщук, Л. Й. Созанський

Структурні зміни у промисловому секторі економіки регіонів України: динаміка та ефективність

Визначено рівень індустріалізації економіки регіонів України та промислову спеціалізацію останніх за показником обсягу випуску промислової продукції. Проведено аналіз структури валової доданої вартості (ВДВ), створеної вітчизняною промисловістю на макро- і мезорівнях, у розрізі видів промислової діяльності. Побудовано матрицю рангів областей України за значеннями структурних показників, зокрема: частки промисловості у випуску всіх видів економічної діяльності (ВЕД), частки промисловості у ВДВ усіх ВЕД, частки ВДВ у випуску промисловості. Здійснено комплексну оцінку ефективності функціонування промислового сектору економіки регіонів України з урахуванням структури переробної промисловості та динаміки її змін. Ключові слова: промисловість, структура, види промислової діяльності, випуск, валова додана вартість, ефективність.

Попри уповільнення промислового розвитку в Україні унаслідок впливу багатьох чинників (передусім суспільно-політичних), національна економіка загалом має високий рівень індустріалізації, зокрема, порівняно з країнами-членами Європейського Союзу¹. Відтак промисловість залишається основним видом економічної діяльності.

Ученими Національної академії наук системно проводяться ґрунтовні фундаментальні та прикладні дослідження промислового сектору вітчизняної економіки, зокрема в умовах поглиблення євроінтеграції України [1-4]. Однак, з огляду на глобалізацію світових економічних процесів і, як наслідок, посилення конкуренції на товарних ринках, цей сектор потребує актуальних оцінок, результати яких створять аналітичне підґрунтя для формування напрямів державної промислової політики, зокрема на регіональному рівні.

Метою статті є проведення структурно-динамічної оцінки промислового сектору економіки регіонів України.

Упродовж 2012-2015 рр. в Україні унаслідок впливу багатьох суспільно-політичних і соціально-економічних чинників відбулося поступове зменшення рівня індустріалізації економіки. Так, частка промисловості у випуску усіх видів економічної діяльності у 2015 р. скоротилась на 3,05 відсоткових пункти (далі – в.п.), порівняно з 2012 р. (табл. 1). Найбільше зниження цього показника (на 15,46 в.п.) спостерігалось у Луганській області. Натомість у Донецькій області рівень індустріалізації економіки після падіння у 2013 р. на 2,50 в.п. упродовж 2014-2015 рр. піднявся на 3,34 в.п. Відтак в Україні є п'ять регіонів з надвисоким (>50%) рівнем індустріалізації економіки. Це, зокрема, Запорізька, Дніпропетровська, Донецька, Полтавська і Луганська (до 2015 р.) області.

З 2014 р. активізувались процеси індустріалізації у Харківській області, де частка промисловості у випуску всіх видів економічної діяльності у 2015 р. досягла 41,45% проти 37,45% у 2013 р. Подібні процеси відбулися і у Вінницькій області – за вказаний період аналогічний показник зріс на 4,51 в.п. (з 32,12% до 36,63%).

Традиційно низько індустріальними регіонами в Україні є Тернопільська, Херсонська, Одеська і Чернівецька області. Однак у двох останніх з'явилась тенденція до збільшення частки промисловості у випуску усіх видів економічної діяльності.

© С. О. Іщук, Л. Й. Созанський, 2017.

¹ Згідно з авторськими розрахунками, проведеними на підставі даних Євростату [5], у ЄС-28 частка промисловості у випуску усіх видів економічної діяльності у 2015 році становила 30,45%.

Таблиця 1

Структура випуску промисловості регіонів України (за видами промислової діяльності), %

Регіон	Частка промисловості у випуску усіх видів економічної діяльності						Частка добувної промисловості і розроблення кар'єрів у випуску промисловості						Частка переробної промисловості у випуску промисловості						Частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у випуску промисловості						Частка водопостачання, каналізації, поводження з відходами у випуску промисловості					
	Рік	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015					
Україна	41,15	38,34	38,87	38,10	11,80	12,75	11,98	11,67	75,19	73,93	74,84	75,57	11,15	11,49	11,38	11,08	1,86	1,83	1,80	1,69	1,69	1,83	1,80	1,80	1,69					
Вінницька	33,70	32,12	34,83	36,63	2,45	2,45	2,52	1,84	74,99	74,33	79,14	81,98	20,85	21,89	17,12	15,13	1,71	1,34	1,22	1,05	1,05	1,34	1,22	1,05	1,05					
Волинська	31,02	30,34	29,15	30,23	1,64	1,72	0,86	0,94	89,82	90,24	91,71	92,26	7,11	6,70	5,90	5,42	1,43	1,33	1,53	1,38	1,38	1,33	1,53	1,38	1,38					
Дніпропетровська	62,85	60,61	63,78	61,32	26,03	28,59	26,42	23,48	65,24	62,60	65,87	69,97	6,32	6,26	5,08	4,42	2,41	2,56	2,63	2,13	2,13	2,56	2,63	2,13	2,13					
Донецька	59,54	57,04	58,18	60,38	15,43	16,33	15,75	11,17	75,99	73,30	75,39	79,61	6,62	8,48	6,76	7,07	1,11	1,13	1,01	0,96	0,96	1,13	1,01	0,96	0,96					
Житомирська	36,30	35,58	37,29	34,42	0,88	1,04	1,16	1,52	93,47	92,39	92,16	89,26	4,47	5,26	5,19	7,14	1,18	1,31	1,49	2,08	2,08	1,31	1,49	2,08	2,08					
Закарпатська	64,19	60,59	62,74	61,64	2,96	3,27	3,26	2,48	81,01	80,28	79,06	79,57	14,78	15,20	16,67	17,03	1,25	1,24	1,00	0,92	0,92	1,24	1,00	0,92	0,92					
Запорізька	42,43	37,54	37,08	37,21	16,24	17,02	17,74	15,79	53,99	51,75	51,42	53,46	28,56	30,04	29,60	29,63	1,21	1,20	1,23	1,11	1,11	1,20	1,23	1,11	1,11					
Івано-Франківська	32,24	33,37	36,72	36,34	0,91	1,09	0,94	0,64	83,85	81,16	86,15	88,19	13,54	15,66	11,28	9,60	1,70	2,08	1,63	1,57	1,57	2,08	1,63	1,57	1,57					
Київська	37,79	35,53	35,50	31,16	8,73	9,31	8,18	13,46	82,64	82,18	83,84	77,01	6,84	6,87	6,37	6,96	1,79	1,65	1,61	2,57	2,57	1,65	1,61	2,57	2,57					
Кіровоградська	64,30	60,41	62,68	48,84	17,80	16,60	12,57	27,94	72,47	71,71	69,49	63,19	7,35	8,96	15,29	6,21	2,38	2,72	2,65	2,66	2,66	2,72	2,65	2,66	2,66					
Луганська	31,88	31,86	31,03	32,70	8,21	8,38	8,97	6,41	76,64	75,59	75,42	77,04	13,16	13,72	13,54	14,69	1,99	2,31	2,07	1,86	1,86	2,31	2,07	1,86	1,86					
Львівська	44,13	39,73	38,63	35,79	0,65	0,73	1,09	0,84	79,44	79,07	72,26	71,31	18,46	18,91	24,58	25,72	1,44	1,29	2,07	2,13	2,13	1,29	2,07	2,13	2,13					
Миколаївська	25,99	22,73	23,28	26,16	0,14	0,18	0,05	0,04	84,86	87,05	82,28	84,25	11,97	10,66	14,27	12,82	3,03	2,11	3,41	2,89	2,89	2,11	3,41	2,89	2,89					
Одеська	59,74	54,41	57,10	53,03	18,65	26,41	30,51	35,23	76,36	68,11	64,49	59,27	4,41	4,83	4,30	4,84	0,58	0,65	0,70	0,67	0,67	0,65	0,70	0,67	0,67					
Полтавська	41,60	37,23	36,66	40,34	3,71	4,30	5,07	2,83	62,21	61,13	57,32	59,71	32,97	33,22	36,14	36,18	1,10	1,35	1,46	1,28	1,28	1,35	1,46	1,28	1,28					
Рівненська	41,51	40,33	36,06	36,43	14,90	13,95	15,22	16,81	75,83	77,30	76,49	75,03	7,64	7,56	6,78	6,65	1,64	1,19	1,51	1,50	1,50	1,19	1,51	1,50	1,50					
Сумська	25,71	25,09	26,03	25,05	3,16	3,62	2,49	3,67	86,59	86,30	87,13	85,69	8,24	8,20	8,45	8,54	2,01	1,88	1,92	2,10	2,10	1,88	1,92	2,10	2,10					
Тернопільська	38,92	37,45	40,63	41,45	4,99	6,88	9,32	15,48	77,97	77,55	76,98	72,48	14,80	13,37	11,53	9,98	2,23	2,20	2,16	2,06	2,06	2,20	2,16	2,06	2,06					
Харківська	29,37	28,27	26,09	24,38	0,57	0,83	0,34	0,70	85,41	85,90	84,60	83,28	10,90	10,47	11,69	13,09	3,11	2,80	3,36	2,93	2,93	2,80	3,36	2,93	2,93					
Херсонська	34,27	32,22	33,55	33,31	1,34	1,42	1,66	1,47	75,72	75,77	78,59	73,40	21,72	21,51	18,37	23,80	1,22	1,30	1,39	1,33	1,33	1,30	1,39	1,33	1,33					
Хмельницька	44,01	39,85	42,73	39,53	1,08	1,01	0,76	0,90	88,76	88,68	89,83	89,71	8,91	8,98	8,04	7,89	1,25	1,33	1,37	1,50	1,50	1,33	1,37	1,50	1,50					
Черкаська	17,57	17,06	17,79	19,40	1,37	1,18	1,21	1,33	72,85	70,92	73,21	69,72	22,74	25,20	21,65	25,49	3,04	2,70	3,92	3,45	3,45	2,70	3,92	3,45	3,45					
Чернівецька	36,46	33,38	34,06	31,60	17,20	15,22	16,24	14,32	66,12	67,92	68,30	69,49	14,48	14,91	13,23	13,96	2,20	1,94	2,23	2,23	2,23	1,94	2,23	2,23	2,23					

Авторські розрахунки за [6].

Поступово відновлює свій індустріальний потенціал і Рівненська область (+3,69 в.п., порівняно з 2014 р.). Натомість в Івано-Франківській області ця динаміка є значно повільнішою – лише +0,13 в.п. у 2015 р. після падіння на 5,41 в.п. упродовж 2013-2014 рр.

У структурі промислового сектору економіки України домінує переробна промисловість. Зокрема, на переробних виробництвах спеціалізуються Волинська, Черкаська, Закарпатська, Київська, Тернопільська, Одеська і Херсонська області – частка переробної промисловості у структурі промислового випуску у цих регіонах стабільно становить понад 80%. У 2015 р. до названих областей приєдналася Вінницька область (+7,56 в.п. упродовж 2013-2015 рр.). Водночас частка переробних виробництв у випуску промисловості Кіровоградської області у 2015 р. знизилась на 6,83 в.п. і склала 77,01%.

Найменшу частку переробна промисловість стабільно займає у структурі промислового сектору економіки Івано-Франківської (53,46% у 2015 р.) і Рівненської (59,71%) областей. Натомість у цих областях незмінно найвищі серед регіонів України частки постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у випуску промисловості – 36,18% і 29,63% відповідно у 2015 р., що зумовлено наявністю на їх території потужних електростанцій (Рівненської АЕС і Бурштинської ТЕС). Аналогічна ситуація характерна для Миколаївської, Чернівецької, Хмельницької і Запорізької областей.

Загалом в Україні частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у випуску промисловості упродовж аналізованого періоду становила понад 11%. Найменша частка (<5%) цього виду промислової діяльності у структурі промисловості за випуском у 2015 р. була у Полтавській і Дніпропетровській областях. Водночас саме для цих областей характерна незмінно найвища серед регіонів України частка добувної промисловості і розроблення кар'єрів у структурі промислового сектору їх економіки. Зокрема, у Полтавській області значення цього показника упродовж аналізованого періоду збільшилось на 16,58 в.п., а у Дніпропетровській, навпаки, зменшилось на 5,11 в.п.

У 2015 р. відбулось суттєве зростання частки добувної промисловості і розроблення кар'єрів у випуску промисловості кількох областей, а саме: у Луганській – на 15,37 в.п. (після зниження упродовж 2013-2014 рр. на 5,23 в.п.), Харківській (на 6,16 в.п.), Кіровоградській (на 5,28 в.п.) і Донецькій (на 3,69 в.п.). Водночас у 13 областях значення цього показника перебуває на рівні, нижчому за 5%, з них у 6 – менше 1%.

Найменшу частку у промисловому секторі національної економіки (за випуском) займає водопостачання; каналізація, поводження з відходами. Серед регіонів України найбільше значення цього показника (>2,5%) незмінно у Чернівецькій, Херсонській, Одеській і Луганській областях, а найнижче (<1%) – у Донецькій, Запорізькій і Полтавській.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що упродовж аналізованого періоду структура промислового сектору економіки регіонів України (за випуском) зазнала певних змін. Найвідчутнішими ці зміни були у Полтавській області, а саме на користь добувної промисловості і розроблення кар'єрів – її частка зростає на 16,58 в.п., а частка переробної, навпаки, зменшилась на 17,09 в.п.). Аналогічні трансформації структури промисловості відбулися у Кіровоградській, Луганській і Харківській областях. В останній також відчутно зменшилась (на 4,82 в.п.) частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у випуску промисловості. У Вінницькій області названа частка скоротилась на 5,72 в.п., але натомість частка переробної промисловості зростає на 6,99 в.п.

Водночас у структурі промисловості Миколаївської області відбулися зворотні процеси – частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря збільшилась на 7,26 в.п., а переробної промисловості зменшилась на 5,49 в.п. У низці областей, зокрема у Донецькій, Івано-Франківській, Львівській, Сумській, Тернопільській і Черкаській, зміни у структурі промислового сектору економіки (за випуском) упродовж 2012-2015 рр. були майже не відчутними (1÷2 в.п.).

Соціально-економічний результат промислової діяльності характеризує показник обсягу створеної валової доданої вартості (ВДВ)². Що вище значення цього показника, то вищим є результат функціонування промислового сектору економіки. Найбільшу частку у ВДВ усіх видів економічної діяльності промисловість займає у традиційно індустріальних регіонах – Дніпропетровській, Полтавській, Запорізькій і Донецькій областях, а найменшу – у Тернопільській, Одеській, Херсонській і Чернівецькій (табл. 2).

Серед видів промислової діяльності найбільше доданої вартості створюється українською переробною промисловістю. Частка останньої у ВДВ промисловості прискорено зростала і у 2015 р. досягла 60,21% (проти 55,97% у 2013 р.). Водночас в Україні є низка областей (Волинська, Закарпатська, Черкаська, Київська), у яких переробні виробництва створюють понад 80% ВДВ промисловості. Натомість в Івано-Франківській і Полтавській областях у 2015 р. цей показник становив менше 40%.

За часткою такого виду промислової діяльності, як добувна промисловість і розроблення кар'єрів, у ВДВ промисловості (>24%) Україна займає перше місце серед країн-членів Євросоюзу (як засвідчили авторські розрахунки за даними Євростату [5]). Найвища частка (>40%) цього виду промислової діяльності у структурі ВДВ промисловості традиційно зберігається у Дніпропетровській і Полтавській областях. В останній значення названого показника упродовж аналізованого періоду підвищилось на 16,36 в.п. Найбільше частка ВДВ добувної промисловості зросла у Харківській області – до 32,25% у 2015 р. проти 12,50% у 2012 р. Водночас найсуттєвіше зменшення цієї частки (на 8,27 в.п.) упродовж 2013-2015 рр. відбулося у Житомирській області.

Частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у ВДВ промисловості України упродовж аналізованого періоду знизилась на 1,0 в.п. і у 2015 р. склала 13,58%. Зокрема, у традиційно «енергетичних» областях її значення становили від 32,1% (у Хмельницькій) – до 43,2% (у Рівненській).

Найменшу частку у структурі доданої вартості вітчизняної промисловості займає водопостачання; каналізація, поводження з відходами. Серед регіонів України ВДВ, створена цим видом промислової діяльності, найбільшу частку (>4,0%) займає у структурі доданої вартості промисловості Одеської і Херсонської областей, а найменшу – Полтавської (0,54%).

За результатами проведеного аналізу можна констатувати, що упродовж 2012-2015 рр. структура ВДВ промислового сектору економіки регіонів України зазнала певних змін, а саме у напрямі збільшення у ній частки переробної промисловості. Найбільше зростання цієї частки відбулося в таких областях, як Вінницька (на 11,49 в.п.), Дніпропетровська (на 9,89 в.п.), Київська (на 6,64 в.п.), Волинська (на 5,59 в.п.) і Донецька (на 5,37 в.п.). Частка добувної промисловості і розроблення кар'єрів у структурі ВДВ промисловості за вказаний період найбільше зросла у Харківській (на 19,75 в.п.), Полтавській (на 16,36 в.п.) і Луганській (на 10,03 в.п.) областях; частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – у Миколаївській області (на 8,21 в.п.), але суттєво зменшилась у Вінницькій (на 9,22 в.п.) і Харківській (на 8,62 в.п.) областях.

Водночас в Україні є низка областей, у яких ВДВ промисловості упродовж аналізованого періоду майже не змінилась. Це, зокрема, Івано-Франківська, Одеська, Рівненська, Сумська і Тернопільська області.

Соціально-економічну ефективність промисловості відображає частка валової доданої вартості у випуску цього сектору економіки. Що вище значення показника, то ефективніше функціонує промисловість, унаслідок чого отримуються соціальний і економічний ефекти, відображені у складових валової доданої вартості – оплаті праці найманих працівників, валовому прибутку, змішаному доходу.

² Валова додана вартість (ВДВ) – це різниця між обсягом випуску і проміжним споживанням (сировиною, матеріалами та ін.). ВДВ включає оплату праці найманих працівників, інші податки, пов'язані з виробництвом, інші субсидії, пов'язані з виробництвом та валовий прибуток, змішаний дохід.

Таблиця 2

Структура валової доданої вартості промисловості регіонів України (за видами промислової діяльності), %

Регіон	Частка промисловості у ВВП усіх видів економічної діяльності					Частка добувної промисловості і розроблення кар'єрів у ВВП промисловості					Частка переробної промисловості у ВВП промисловості					Частка постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у ВВП промисловості					Частка водопостачання, каналізації, поводження з відходами у ВВП промисловості				
	Рік	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015				
Україна	24,84	22,68	23,52	23,27	26,32	27,15	24,33	24,20	24,20	56,91	55,97	59,66	60,21	14,53	14,59	13,79	13,58	2,24	2,29	2,22	2,02				
Вінницька	18,33	16,81	19,11	21,22	5,74	6,45	6,30	4,47	63,41	61,86	69,75	74,90	28,44	29,67	22,13	19,22	2,41	2,02	1,82	1,41					
Волинська	16,37	14,37	14,41	17,11	4,23	4,67	2,20	2,21	83,19	82,52	86,70	88,78	10,81	10,89	8,93	7,40	1,77	1,93	2,17	1,60					
Дніпропетровська	47,17	45,32	47,68	44,55	50,81	51,51	45,97	42,90	39,75	39,12	45,77	49,63	7,15	6,84	5,61	5,11	2,29	2,53	2,65	2,36					
Донецька	39,85	37,35	38,00	41,95	35,92	34,79	28,35	33,78	49,81	50,25	54,85	55,18	13,00	13,58	15,60	9,90	1,26	1,37	1,19	1,15					
Житомирська	22,70	20,98	22,95	19,31	31,45	33,92	32,43	25,65	57,99	52,68	56,39	62,02	8,23	10,93	8,33	9,63	2,33	2,47	2,85	2,70					
Закарпатська	20,06	17,50	17,76	14,97	1,94	2,41	2,62	3,39	90,55	88,42	88,43	84,46	6,22	7,65	7,19	9,75	1,29	1,52	1,77	2,40					
Запорізька	43,89	38,28	41,28	39,96	6,48	7,78	7,26	5,57	72,61	69,14	69,27	69,45	19,51	21,47	22,18	23,74	1,40	1,61	1,29	1,23					
Івано-Франківська	30,24	26,77	26,78	26,38	29,73	30,87	30,62	28,60	37,09	35,97	37,48	38,08	31,87	31,89	30,55	32,15	1,32	1,27	1,34	1,17					
Київська	18,18	18,53	20,86	20,51	2,17	2,79	2,34	1,70	75,92	72,13	80,23	82,57	19,75	22,37	15,32	13,56	2,16	2,71	2,11	2,18					
Кіровоградська	22,20	20,02	20,52	19,00	20,61	21,58	18,15	26,84	67,56	66,38	71,04	61,50	9,41	9,70	8,57	8,64	2,41	2,34	2,23	3,02					
Луганська	45,07	39,94	32,58	32,04	38,42	33,74	23,52	48,45	49,92	52,34	55,59	41,91	9,09	10,79	17,99	6,43	2,57	3,13	2,90	3,21					
Львівська	17,93	17,78	17,88	18,77	18,73	19,07	19,05	14,60	61,54	60,72	62,46	65,05	17,31	17,44	16,05	18,22	2,42	2,77	2,43	2,13					
Миколаївська	25,56	22,59	22,20	20,42	1,48	1,74	2,47	2,02	71,39	71,77	63,80	61,67	25,23	24,68	30,77	33,44	1,91	1,82	2,97	2,87					
Одеська	13,09	11,55	12,69	14,11	0,37	0,44	0,11	0,10	78,53	81,77	77,34	79,26	16,71	14,40	17,44	16,59	4,39	3,39	5,11	4,05					
Полтавська	44,17	42,39	46,84	44,09	40,87	50,08	52,70	57,23	52,86	44,10	42,49	37,72	5,70	5,24	4,22	4,50	0,57	0,58	0,59	0,54					
Рівненська	26,25	23,03	23,25	26,39	7,91	9,06	9,82	5,45	47,63	48,14	46,19	49,95	43,15	41,21	42,30	43,22	1,31	1,59	1,68	1,38					
Сумська	27,40	25,72	23,62	26,04	31,56	31,14	31,15	32,10	57,32	58,01	59,22	59,47	9,24	9,39	7,82	6,97	1,87	1,46	1,81	1,46					
Тернопільська	13,59	12,91	13,86	14,40	8,09	9,05	5,81	7,97	77,23	76,55	80,07	78,56	11,98	11,77	11,48	11,01	2,70	2,63	2,64	2,46					
Харківська	21,35	21,27	24,75	26,44	12,50	16,10	19,77	32,25	65,16	64,69	65,02	54,69	19,35	16,29	12,57	10,73	3,00	2,92	2,64	2,33					
Херсонська	16,05	14,11	13,53	12,76	1,35	2,10	0,83	1,71	80,64	79,03	79,27	77,38	13,76	14,42	14,75	16,89	4,26	4,46	5,16	4,02					
Хмельницька	20,31	17,35	19,08	18,92	3,10	3,66	4,01	3,60	66,93	64,15	69,41	62,52	28,34	30,17	24,41	32,12	1,63	2,02	2,17	1,76					
Черкаська	24,28	21,49	24,64	24,58	2,94	2,82	1,96	2,11	81,07	80,79	84,12	85,06	14,37	14,55	12,04	11,02	1,63	1,83	1,89	1,80					
Чернівецька	9,84	8,66	9,28	10,58	2,53	2,68	2,59	2,99	61,80	55,93	61,19	57,50	31,37	37,38	30,44	35,75	4,30	4,01	5,78	3,76					
Чернігівська	24,84	21,47	23,13	20,90	33,26	29,52	29,42	27,69	48,63	51,29	53,66	54,56	15,68	16,85	14,22	15,37	2,43	2,34	2,69	2,39					

Авторські розрахунки за [6].

З-поміж регіонів України найвищого рівня соціально-економічної ефективності промисловості (>30%) у 2015 р. досягли Полтавська і Сумська області, демонструючи упродовж аналізованого періоду постійне зростання частки ВДВ у випуску (табл. 3).

Значення цього показника відчутно збільшилось і в таких областях, як Волинська, Кіровоградська, Луганська, Харківська і Черкаська. Водночас найбільше зниження (на 3,43 в.п.) частки ВДВ у випуску промисловості упродовж аналізованого періоду відбулось у Житомирській області.

У структурі промислового сектору національної економіки найефективнішою є добувна промисловість і розроблення кар'єрів. Так, частка ВДВ у випуску цього виду промислової діяльності у 2015 р. склала 51,1%. Лише в чотирьох областях – Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій і Луганській – значення цього показника у 2015 р. було меншим, аніж 50%. Найбільше зростання частки ВДВ у випуску добувної промисловості і розроблення кар'єрів упродовж 2012-2015 рр. відбулось у Чернівецькій, Київській і Миколаївській областях, а зниження – у Луганській, Дніпропетровській, Кіровоградській і Тернопільській.

Значення показника частки ВДВ у випуску постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря в Україні (30,20% у 2015 рр.) має тенденцію до повільного зниження – на 1,32 в.п. упродовж 2012-2015 рр.

Найсуттєвішим (>2 в.п.) зниження цього показника за вказаний період було у Луганській, Донецькій, Вінницькій і Полтавській областях. Незмінними лідерами серед регіонів України за ефективністю постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря були Чернівецька і Закарпатська області, тоді як аутсайдерами – Харківська, Донецька і Луганська.

Частка ВДВ у випуску такого виду промислової діяльності, як водопостачання; каналізація, поводження з відходами упродовж 2014-2015 рр. знизилась на 1,62 в.п. Найефективнішим цей вид промислової діяльності із 2013 р. залишається в Одеській області, однак значення відповідного показника у ній за вказаний період зменшилось на 4,49 в.п. (до 32,3%). У підсумку, розрив між лідером (Одеською областю) за часткою ВДВ у випуску водопостачання; каналізації, поводження з відходами і аутсайдером (Чернівецькою областю, у якій значення цього показника упродовж 2012-2015 рр. знизилось на 9,86 в.п.) скоротився у 2015 р. до 5,21 в.п. Водночас найвищого зростання названого показника (5,66 в.п.) досягла промисловість Луганської області.

Найнижчу соціально-економічну ефективність упродовж аналізованого періоду демонструвала вітчизняна переробна промисловість – менше 20%. Серед регіонів України стабільним лідером за ефективністю переробної промисловості була Закарпатська область, однак у 2015 р. вона поступилася Сумській, яка наростила значення показника частки ВДВ у випуску названого виду промислової діяльності з 19,77% до 23,89%. Найбільше зростання цього показника упродовж аналізованого періоду відбулось також у Полтавській (на 3,61 в.п.), Черкаській (на 3,25 в.п.) і Рівненській областях (на 2,96 в.п.), а натомість падіння – у Хмельницькій (на 2,6 в.п.) і Житомирській (на 2,24 в.п.) областях.

Результати комплексної оцінки структурних показників промисловості регіонів України засвідчили загалом найефективніше функціонування промислового сектору економіки Полтавської області. Так, займаючи четверте місце серед інших регіонів за часткою промисловості у випуску і друге – за часткою промисловості у ВДВ, Полтавська область упродовж 2013-2015 рр. була незмінним лідером за часткою ВДВ у випуску промисловості (табл. 4).

Висока ефективність промисловості Полтавської області пояснюється найбільшою (з-поміж регіонів України) у її структурі часткою добувної промисловості і розроблення кар'єрів (зокрема газовидобування), для якої, своєю чергою, характерна найвища серед видів промислової діяльності частка ВДВ у випуску (>50%). Подібна ситуація спостерігалась у Кіровоградській і Луганській областях. Натомість Запорізька область, зайнявши у 2015 р. перше місце серед регіонів України за рівнем індустріалізації економіки, була аутсайдером за показником ефективності промисловості.

Таблиця 3

Частка ВДВ у випуску промисловості (за видами промислової діяльності), %

Регіон	Промисловість										Добувна промисловість і розроблення кар'єрів										Переробна промисловість										Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря										Водопостачання, каналізація, поводження з відходами																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
ЄС-28	29,89	30,24	29,88	30,23	60,23	59,44	56,26	50,79	28,32	28,80	28,63	29,23	31,78	31,67	31,43	31,72	41,43	41,38	40,96	40,54	24,18	24,78	24,95	24,63	53,93	52,79	50,66	51,10	18,30	18,76	19,89	19,63	31,52	31,47	30,21	30,20	29,21	30,99	30,84	29,37	22,56	21,95	21,99	22,16	52,86	57,82	55,00	53,85	19,07	18,27	19,38	20,24	30,77	29,75	28,42	28,15	31,76	33,13	32,85	29,56	22,37	20,71	21,30	23,57	57,55	56,25	54,33	55,56	20,72	18,94	20,13	22,68	34,02	33,64	32,26	32,17	27,72	29,89	30,22	27,44	27,57	28,48	27,29	25,91	53,80	51,32	47,47	47,33	16,79	17,80	18,96	18,38	31,20	31,13	30,09	29,90	26,28	28,16	27,52	28,80	22,82	23,72	22,83	23,40	51,75	50,12	48,65	49,70	15,50	16,59	17,11	17,27	30,62	30,51	28,46	27,62	26,06	28,71	27,03	28,01	27,16	26,24	26,27	23,73	55,35	54,50	54,11	54,50	20,73	18,85	19,65	18,49	33,78	33,82	32,38	32,34	32,21	34,38	35,57	29,83	24,78	23,88	24,26	24,52	54,35	55,63	54,74	54,73	24,00	22,85	23,28	23,20	34,48	34,68	33,57	33,51	27,17	27,75	28,81	28,23	23,61	22,32	22,91	21,75	51,71	53,05	50,92	48,91	21,16	19,22	20,07	18,99	31,16	31,51	30,48	30,32	26,47	28,97	29,46	29,11	29,50	31,15	30,97	29,42	54,00	56,50	53,45	53,28	20,27	21,65	22,58	20,96	32,92	33,07	31,96	31,92	32,14	33,12	33,70	30,85	22,49	22,81	22,86	21,84	53,56	58,13	56,71	57,84	20,36	20,27	21,29	20,45	32,79	32,59	31,06	30,85	28,61	29,67	29,63	30,19	24,49	23,94	24,24	26,14	57,80	55,52	53,76	52,14	20,02	19,34	20,54	20,88	33,72	33,80	32,63	32,45	33,02	33,98	33,62	30,63	24,52	24,19	23,60	26,10	52,94	49,16	44,16	45,26	16,89	17,65	18,88	17,31	30,33	29,11	27,77	27,06	26,44	27,80	25,78	31,44	24,99	25,74	26,52	25,08	57,00	58,57	56,32	57,15	20,07	20,68	21,96	21,18	32,88	32,72	31,43	31,12	30,41	30,88	31,22	28,67	22,99	24,13	24,31	23,38	52,17	57,73	55,13	56,39	20,66	21,90	21,46	20,22	31,42	31,48	30,44	30,40	30,39	34,11	34,79	31,45	22,01	22,91	24,46	23,04	57,14	57,14	56,25	57,14	20,37	21,52	22,99	21,68	30,73	30,94	29,90	29,82	31,87	36,79	36,72	32,30	26,52	31,26	32,86	34,52	58,10	59,26	56,77	56,08	18,36	20,24	21,65	21,97	34,24	33,96	32,27	32,09	26,26	27,58	27,52	28,21	25,40	26,69	27,34	26,78	54,07	56,22	52,92	51,50	19,45	21,02	22,03	22,41	33,24	33,11	32,00	32,00	30,23	31,33	31,56	28,90	26,97	26,34	27,40	30,14	57,15	58,79	56,07	57,55	20,39	19,77	21,21	23,89	32,63	32,73	31,59	31,55	30,87	32,37	32,86	29,21	22,50	22,92	23,26	24,45	57,65	57,31	54,21	53,08	20,07	20,33	21,38	22,42	32,71	32,90	31,61	31,51	30,26	32,02	31,88	28,62	22,40	24,41	25,69	25,93	56,06	57,16	54,49	54,02	18,72	20,36	21,70	19,56	29,28	29,73	27,99	27,88	30,07	32,30	31,43	29,34	24,38	22,45	23,17	22,55	57,81	56,57	55,81	55,26	23,02	20,65	21,71	20,95	30,76	30,92	29,22	29,09	33,33	35,74	35,56	30,96	24,92	22,86	23,24	22,81	57,54	58,91	56,27	56,04	22,03	19,35	20,52	19,43	32,51	32,07	30,89	30,77	33,33	35,44	36,17	30,15	20,15	20,54	21,37	22,84	54,67	57,33	54,79	53,62	18,40	18,72	20,01	21,65	32,51	33,28	32,01	31,92	26,16	28,36	29,50	27,43	26,13	24,56	24,89	24,86	48,39	55,56	53,13	55,67	22,17	19,37	20,80	20,50	36,05	36,43	35,00	34,86	36,96	36,59	36,71	27,09	29,67	28,99	29,41	28,70	57,39	56,22	53,30	55,48	21,82	21,89	23,11	22,53	32,12	32,76	31,62	31,60	32,73	34,91	35,51	30,70

Авторські розрахунки за [6].

Таблиця 4

Ранги областей України за значеннями структурних показників*

Область	2012 р.			2013 р.			2014 р.			2015 р.		
	k_1	k_2	k_3	k_1	k_2	k_3	k_1	k_2	k_3	k_1	k_2	k_3
Вінницька	17	17	18	18	19	22	15	16	22	10	11	22
Волинська	20	20	22	20	20	23	20	20	24	19	19	15
Дніпропетровська	3	1	3	1	1	4	1	1	6	2	1	9
Донецька	5	5	17	4	5	15	3	4	21	3	3	16
Житомирська	15	12	4	12	13	7	9	12	8	14	15	14
Закарпатська	13	16	11	14	17	14	17	19	13	20	20	12
Запорізька	2	4	15	2	4	21	2	3	19	1	4	24
Івано-Франківська	8	6	2	9	6	2	10	6	2	9	8	3
Київська	18	18	20	16	15	19	11	14	20	12	13	23
Кіровоградська	12	13	13	13	14	13	14	15	14	18	16	6
Луганська	1	2	12	3	3	11	5	5	15	5	5	7
Львівська	19	19	9	19	16	8	19	18	7	16	18	10
Миколаївська	6	9	16	8	9	12	8	13	12	13	14	17
Одеська	22	23	23	23	23	17	23	23	11	21	22	18
Полтавська	4	3	6	5	2	1	4	2	1	4	2	1
Рівненська	9	8	8	11	8	5	12	10	5	7	7	5
Сумська	10	7	5	6	7	6	13	9	4	11	9	2
Тернопільська	23	22	19	22	22	16	22	21	16	22	21	13
Харківська	11	14	21	10	12	10	7	7	9	6	6	8
Херсонська	21	21	14	21	21	20	21	22	18	23	23	21
Хмельницька	16	15	10	17	18	18	18	17	17	15	17	20
Черкаська	7	11	24	7	10	24	6	8	23	8	10	19
Чернівецька	24	24	7	24	24	9	24	24	10	24	24	11
Чернігівська	14	10	1	15	11	3	16	11	3	17	12	4

*Примітка: k_1 – показник частки промисловості у випуску усіх видів економічної діяльності; k_2 – показник частки промисловості у ВДВ усіх видів економічної діяльності; k_3 – показник частки ВДВ у випуску промисловості.

Така ситуація зумовлена великою часткою переробної промисловості (79,57%) у структурі промислового сектору економіки цієї області.

Загалом найменша серед видів промислової діяльності частка ВДВ у випуску переробних виробництв спричинена їх специфікою, яка зазвичай полягає у присутності значних сировинно-матеріальних та енергетичних витрат у собівартості продукції переробної промисловості. Однак ефективність окремих переробних виробництв є різною (табл. 5). Так, найнижча частка ВДВ у випуску характерна для виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (10,92%), а найвища – для текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри та інших матеріалів (50,82%). Тут варто зазначити, що останнє з названих виробництв працює на імпортній сировині³, у якій частка давальницької займала від 27,76% (товарна група XI. Текстильні матеріали та текстильні вироби) до 58,96% (товарна група VIII. Шкури необроблені, шкіра вичищена) [8].

Таблиця 5

Частка ВДВ у випуску переробної промисловості України у 2015 р., %

Вид переробної промисловості	Частка
Виробництво харчових продуктів; напоїв та тютюнових виробів	18,27
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри та інших матеріалів	50,82
Виробництво деревини, паперу, поліграфічна діяльність та тиражування	22,32
Виробництво коксу та коксопродуктів, продуктів нафтопереробки	12,05
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	10,92
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	30,51
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	15,77
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15,54
Машинобудування, крім ремонту машин і устаткування	31,92
Виробництво меблів; іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування	36,49

Авторські розрахунки за [6].

³ Частка імпорту товарів у проміжному споживанні вітчизняної легкої промисловості у 2015 році становила 76,5% [7].

У структурі переробної промисловості Запорізької області незмінно найбільшу частку (49,5% у 2015 р.) займають сировинні виробництва, такі як металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування [9, с. 72]. Відтак домінування виробництв з критично низькою (15,54%) часткою ВДВ у їх випуску знижує загальну ефективність промисловості цієї індустріальної області. Аналогічна проблема у Дніпропетровській і Донецькій областях, які традиційно будучи лідерами серед регіонів України за обсягом випуску промисловості і створеної нею доданою вартості, у 2015 р. займали, відповідно, лише 9 і 16 місця за часткою ВДВ у випуску промисловості.

Загалом низька ефективність функціонування промислового сектору економіки таких областей, як Київська, Вінницька і Херсонська, зумовлена переважанням у структурі їх переробної промисловості виробництва харчових продуктів; напоїв та тютюнових виробів – 49,3%, 79,8% і 69,5% відповідно, а у Хмельницькій – виробництва гумових і пластмасових виробів (27,3%). Для названих виробництв характерні низькі частки ВДВ у випуску, зокрема: 18,27% і 15,77% відповідно.

Натомість частки високоефективних видів переробних виробництв у структурі промислового сектору економіки регіонів України є незначними. Так, текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри та інших матеріалів найбільшу частку (12,5% у 2015 р.) у структурі переробної промисловості займало лише у Чернівецькій області; виробництво меблів; іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування (9,5%) – у Волинській і Закарпатській областях; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (4,4%) – у Черкаській області. Винятком є машинобудування, частка якого у структурі переробної промисловості коливалась від 2,4% у Вінницькій області до 42,5% – у Закарпатській.

Таким чином, результати проведеної оцінки дають підстави для твердження про необхідність подальшої реструктуризації промислового сектору економіки регіонів України. Поступова оптимізація структури вітчизняної промисловості має відбуватись одночасно у чотирьох напрямках, тобто охоплювати усі види промислової діяльності та їх підвиди. Основним критерієм такої оптимізації є підвищення соціально-економічної ефективності, яка полягає у нарощенні ВДВ і покращенні її структури, зокрема збільшенні частки валового операційного прибутку, змішаного доходу.

Оскільки реалізація державної промислової політики відбувається на регіональному рівні, то кожна область потребує формування спеціалізованих (відповідно до потреб і можливостей її економіки) стратегічних напрямів реструктуризації промисловості і розробки поточних програм їх практичного втілення. Такі розробки мають базуватись на детальних аналітико-прогностичних оцінках наявного промислового потенціалу регіонів та перспектив його подальшого розвитку, виходячи з кон'юнктури на внутрішньому і зовнішньому ринках промислових товарів.

Список використаних джерел

1. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наукова доповідь / за ред. В. М. Гейця та Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – К., 2016. – 184 с.
2. Структурні трансформації в економіці України: динаміка, суперечності та вплив на економічний розвиток : наукова доповідь / [Шинкарук Л. В., Бевз І. А., Барановська І. В. та ін.]; за ред. Л. В. Шинкарук ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – К., 2015. – 304 с.
3. Промисловість і промислова політика України 2013: актуальні тренди, виклики, можливості : наук.-аналіт. доповідь / О. І. Амоша, В. П. Вишневський, Л. О. Збаразська та ін. ; за заг. ред. В. П. Вишневського; НАН України, Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2014. – 200 с.
4. Промышленная политика и управление развитием промышленности в условиях системных дисбалансов: концептуальные основы / В. П. Вишневский, А. И. Амоша, Л. А. Збаразская и др. / НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2013. – 180 с.

5. Валова додана вартість та дохід за галузями / національні рахунки / дані/ Офіційний сайт Євростату – Режим доступу http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10_a64&lang=en
6. Валовий регіональний продукт у 2015 році / статистичний збірник / Офіційний сайт Державної служби статистики України – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. «Таблиця «витрати–випуск» України в основних цінах» 2015 рік / статистичний збірник / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Ішук С. О. Оцінка експортно-імпорتنних операцій із давальницькою сировиною (Україна і Львівська область) : аналітична записка / С. О. Ішук, Л. Й. Созанський; ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України». – Львів, 2017. – 13 с. – Режим доступу: <http://ird.gov.ua/irdp/e20170603.pdf>
9. Конкуреноспроможність промисловості регіонів України: наукове видання / [С.О. Ішук, Л.Й. Созанський, Р.В. Міхель, М.І. Бирка]; НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього Національної академії наук України»; [наук. ред. С.О. Ішук]. – Львів, 2016. – 73 с.

References

1. Heyets, V. M., & Ostashko, T. O. (Eds.) (2016). *Implementatsiya Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu ta ES: ekonomichni vyklyky ta novi mozhlyvosti [The implementation of the Agreement about Association between Ukraine and the EU: Economic Challenges and opportunities]* (Scientific report). Kyiv: Institute for Economics and Forecasting NAS of Ukraine. [in Ukrainian].
2. Shynkaruk, L. V. (Ed.), Bevz, I. A., Baranovska, I. V., & et. al. (2015). *Strukturni transformatsiyi v ekonomitsi Ukrainy: dynamika, superechnosti ta vplyv na ekonomichnyy rozvytok [The structural transformations in the economy of Ukraine: dynamics, contradictions and impact on economic development]* (Scientific report). Kyiv: Institute for Economics and Forecasting NAS of Ukraine. [in Ukrainian].
3. Amosha, O. I., Vyshnevskyy, V. P. (Ed.), Zbarazska, L. O., & et. al. (2014). *Promyslovist' i promyslova polityka Ukrainy 2013: aktual'ni trendy, vyklyky, mozhlyvosti [Industry and industrial policy of Ukraine 2013: current trends, challenges, opportunities]* (Analytical report). Donetsk: Institute of the Economy of Industry of the NAS of Ukraine. [in Ukrainian].
4. Vishnevskiy, V. P., Amosha, A. I., Zbarazskaya, L. A., & et. al. (2013). *Promyshlennaya politika i upravleniye razvitiyem promyshlennosti v usloviyakh sistemnykh disbalansov: kontseptual'nyye osnovy [Industrial policy and development management industry in terms of systemic imbalances: conceptual bases]*. Donetsk: Institute of the Economy of Industry of the NAS of Ukraine. [in Russian].
5. State Statistics Service of Ukraine (2017). Valova dodana vartist' ta dokhid za haluzyamy / Natsional'ni rakhunky / Dani [Gross value added and sectoral income / national accounts / data]. Retrieved from http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10_a64&lang=en [in Ukrainian].
6. State Statistics Service of Ukraine (2016). Valovyy rehional'nyy produkt u 2015 rotsi [Gross Regional Product in 2015] (Statistical collection). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
7. State Statistics Service of Ukraine (2016). «Tablytsya «vytraty-vypusk» Ukrainy v osnovnykh tsinakh» 2015 rik [«Table «cost-output» Ukraine in the basic prices» 2015] (Statistical collection). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
8. Ishchuk, S. O., & Sozansky, L. Y. (2017). *Otsinka eksportno-importnykh operatsiy iz daval'nyts'koyu syrovynoyu (Ukrayina i L'viv's'ka oblast)*. [Estimation of export-import operations with tolling raw materials (Ukraine and Lviv region)] (Scientific report). Lviv : Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. Retrieved from <http://ird.gov.ua/irdp/e20170603.pdf>. [in Ukrainian].
9. Ishchuk, S. O., Sozansky, L. Y., Mikhel, R. V., & Byrka, M. I. (2016). *Konkurentospromozhnist' promyslovosti rehioniv Ukrainy [Competitiveness of Ukraine's regional industry]*. (Scientific report). Lviv : Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. Series: Regions: monitoring, prognoses, models. [in Ukrainian].

Ishchuk S. O., Sozansky L. Y. Dynamics and efficiency of structural changes in the industrial sector of the economy of Ukrainian regions.

Despite the tendentious decline in the share of industry in total output, the national economy as a whole has a high level of industrialization, compared to the member states of the European Union. Given the globalization of world economic processes and, as a consequence, increased competition in commodity markets, the industrial sector of the national economy needs relevant assessments, the results of which will provide an analytical basis for the formation of trends in state industrial policy, in particular at the regional level.

The purpose of the article is to conduct a structural and dynamic assessment of the industrial sector of Ukrainian regions economy.

The key indicators that characterize the structure of the industrial sector of the economy and the effectiveness of its functioning are: the share of industry in the release of all types of economic activity, the share of industry in gross value added (GVA) of all types of economic activity, the share of the GVA industry in its output. The results of the calculation of these indicators have shown that during 2013-2015 the structure of the national economy's industrial sector (by output) and the structure of the industry have undergone some changes in the direction of increasing their

share of the processing industry while reducing the share of other types of industrial activity. The most significant of these changes were in the Vinnytsia region.

The results of the integrated assessment of the dynamics of structural indicators of the industrial regions of Ukraine revealed in general the most effective functioning of the industrial sector of Poltava region economy, which is explained by the largest (among the regions) share of extractive industry in it and the development of quarries (in particular, gas extraction). The latter is characterized by the highest share of airborne emissions in production (>50 per cent) among industrial activities. A similar situation was observed in the Kirovohrad and Luhansk regions. Instead, Zaporizhzhya region having occupied the 1-st place among the regions of Ukraine by the level of industrialization in the economy in 2015, was an outsider by the indicator of the industry efficiency. This situation is due to a large share of the processing industry (79.57 per cent) in the structure of the industrial sector of the economy of this region. In general, the smallest part of the industrial activity in the production of processing industry is due to their specificity, which is usually in the presence of significant raw material and energy costs in the cost of products of the processing industry. The lowest share of vehicles in the production is peculiar to the production of chemicals and chemical products (10.92 per cent), while the highest is taken by textiles, clothing, leather and other materials (50.82 per cent). However, the share of highly efficient types of processing industries in the structure of the industrial sector of the economy of the Ukrainian regions is relatively small (<15 per cent).

The results of the conducted research confirmed the need for further restructuring of the industrial sector of the economy of the Ukrainian regions. Gradual optimization of the structure of domestic industry should take place simultaneously in four directions, that is, to cover all types of industrial activities and their subspecies. A key criterion for such an optimization is the increase in socioeconomic efficiency, which means improvement of the airborne security and its structure, in particular, increasing the share of gross operating profit, mixed income. As the implementation of state industrial policy takes place at the regional level, each oblast needs to form the specialized (in accordance with the needs and opportunities of its economy) strategic directions of industrial restructuring and to develop current programs for their practical implementation.

Key words: efficiency, gross value added, industry, output, structure, types of industrial activity.

*Ішук Світлана Олексіївна – доктор економічних наук, професор, завідувач відділу розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: iso.ird@ukr.net).
Ishchuk Svitlana Oleksiyivna – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of the Department of development of industrial sphere of the region and investment of the SI «Institute of Regional Research n.a. M. I. Dolishniy of the NAS of Ukraine».*

Созанський Любомир Йосипович – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: ls.ird@ukr.net).

Sozanskyu Lyubomyr Yosypovych – Ph.d (Econ.), Senior Researcher of the Department of development of industrial sphere of the region and investment of the SI «Institute of Regional Research n.a. M. I. Dolishniy of the NAS of Ukraine».

Надійшло 20.09.2017 р.